

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van M.S.G.O. te Dendermonde

	Hoofdstructuur	so
	Instellingsnummer	43182
	Instelling	M.S.G.O.
directeur		Jan RUIJGERS
adres		Begijnhoflaan 1 - 9200 DENDERMONDE
telefoon		052-26.01.90
fax		052-26.01.94
e-mail		ms2.dendermonde@g-o.be
website/URL		http://www.zwijveke.be
	Bestuur van de instelling	113977 - SG 18 Dendermonde-Lokeren-Wetteren te DENDERMONDE
adres		Zuidlaan 3 - 9200 DENDERMONDE
	Scholengemeenschap	111658 - SG Dendermonde-Hamme te DENDERMONDE
adres		Begijnhoflaan 1 - 9200 DENDERMONDE
	CLB	114421 - CLB vh GO Dendermonde te DENDERMONDE
adres		Grote Markt 25 - 9200 DENDERMONDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	10/10/2011, 11/10/2011, 12/10/2011, 13/10/2011, 14/10/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	14/10/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	28/10/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Luc Mondelaers
	Teamleden	Eric Suys Monique Van der Straeten Erik Van Nieuwenhuyze Martine Zaman
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A- en B-stroom	7
3.2 Aardrijkskunde in de basisoptie Handel	8
3.3 TV Handel in het beroepenveld Kantoor en verkoop	8
3.4 PV Praktische oefeningen verzorgingstechnieken, TV Verzorgingstechnieken, PV Praktische oefeningen voeding, TV Voeding in het beroepenveld Verzorging- voeding	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	10
4.1 Begeleiding	10
4.1.1 Leerbegeleiding	10
4.1.2 Evaluatiepraktijk	11
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	12
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	13
6.1 Wat doet de school goed?	13
6.2 Wat kan de school verbeteren?	13
6.3 Wat moet de school verbeteren?	13
7. ADVIES	14
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	14

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Middenschool Zwijveke deelt haar gebouweninfrastructuur met het Koninklijk Technisch Atheneum. Zij biedt in de eerste graad een A- en een B-stroom aan. Met haar studieaanbod wil zij de leerlingen voorbereiden op het volgen van technisch of beroepssecundair onderwijs in het Koninklijk Technisch Atheneum.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de leerplangerichtheid van de doorgelichte vakken uiteenlopend van aard is. De school bereikt met haar leerlingen de leerplan- en ontwikkelingsdoelen in voldoende mate voor het vak aardrijkskunde, maar in onvoldoende mate voor het vak handel in het beroepenveld Kantoor en verkoop en voor de praktische en technische vakken in het beroepenveld Verzorging-voeding. In beide beroepenvelden wordt het onderwijsleerproces te weinig afgestemd op de respectieve leerplanconcepten. Zo worden de leerinhouden handel onvoldoende praktijkgericht benaderd en ontbreekt de geïntegreerde aanpak bij de vakken van Verzorging-voeding. Voor alle onderzochte vakken wijzen de vaststellingen op een sterke leerboekgerichtheid. Dit legt in sommige gevallen een rem op het gebruik van gevarieerde werkvormen. In andere gevallen zorgt dit ervoor dat niet alle leerplandoelen worden aangereikt of dat de leerinhouden verder worden uitgediept dan de leerplandoelen vereisen. Vanuit de verschillende vakverslagen wordt ook vastgesteld dat de leraren door de kleinschaligheid van de school in een geïsoleerde positie dreigen te geraken. De mogelijkheden om de eigen deskundigheid te verhogen door contacten met vakcollega's van andere scholen worden nog onvoldoende benut.

De zorg voor de leerlingen is een kerngedachte van de schoolvisie. Dit uit zich o.a. in de initiatieven die de school neemt op het vlak van remediërende leerbegeleiding. Aan preventieve leerbegeleiding is de school nog niet toe. De sterke aandacht voor orde en discipline weerhoudt een aantal leraren ervan gebruik te maken van leeractieve werkvormen. De school heeft de effectiviteit van de leerbegeleiding ook nog niet in kaart gebracht.

De evaluatiepraktijk is in volle ontwikkeling. Onlangs heeft de school een initiatief genomen om de vraagstelling in de examens beter af te stemmen op de leerplandoelstellingen. Ook wordt vanaf dit schooljaar voor een aantal vakken een systeem van permanente evaluatie opgezet. Toch zijn er nog heel wat werkpunten. Zo is er de schoolbrede afspraak om een vast puntengedeelte toe te kennen aan kennis en een ander gedeelte aan vaardigheden. Die afspraak kan ingaan tegen de verwachtingen van bepaalde leerplannen. Verder worden in de cijfers voor dagelijks werk gedragsattitudes verrekend, waardoor die cijfers minder representatief worden voor de verworven kennis en vaardigheden van de leerlingen. De evaluatiegegevens worden nog onvoldoende gebruikt om de eigen onderwijspraktijk in vraag te stellen en eventueel bij te sturen. Te snel worden de oorzaken van tekorten bij de leerlingen gelegd zonder de eigen verantwoordelijkheid ter discussie te stellen.

Vorig schooljaar werd een eerste aanzet gegeven om de schoolvisie te actualiseren. Naast de zorg voor de leerlingen is nu ook het welbevinden van leerlingen en personeel een pijler van de schoolvisie. Wel is de visie nog niet vertaald in doelstellingen op korte en lange termijn. De werkgroepen die vorig jaar gevormd werden, laten alvast een nieuwe wind waaien. Zij zijn bedoeld om het personeel vanuit een bottom-up benadering te betrekken bij de beleidsvoering. Waar het pedagogisch college in het verleden een sluimerend bestaan leidde, heeft de schoolleiding zich voorgenomen om dit orgaan te laten uitgroeien tot het volwaardig participatie- en besluitvormingsorgaan. Ook de leerlingenraad zal dit schooljaar gereactiveerd worden. De kwaliteitszorg is nog maar beperkt uitgebouwd. Vorig schooljaar is een werkgroep kwaliteitszorg opgestart die reeds initiatieven heeft genomen. Een planmatige aanpak van de kwaliteitszorg is er nog niet.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie structuuronderdelen/vakken en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Structuuronderdelen/vakken in de focus

Studierichting per graad		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	A	Aardrijkskunde	
Graad 1	B	Aardrijkskunde	
Graad 1	Elektriciteit - Metaal	Aardrijkskunde	
Graad 1	Haarzorg - Verzorging-voeding	Aardrijkskunde	TV Verzorgingstechnieken TV Voeding PV Praktische oefeningen Verzorgingstechnieken PV Praktische oefeningen Voeding
Graad 1	Handel	Aardrijkskunde	Aardrijkskunde
Graad 1	Hout - Metaal	Aardrijkskunde	
Graad 1	Industriële wetenschappen	Aardrijkskunde	
Graad 1	Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding	Aardrijkskunde	TV Handel TV Verzorgingstechnieken TV Voeding PV Praktische oefeningen Verzorgingstechnieken PV Praktische oefeningen Voeding
Graad 1	Mechanica-elektriciteit	Aardrijkskunde	
Graad 1	Moderne wetenschappen	Aardrijkskunde	
Graad 1	Sociale en technische vorming	Aardrijkskunde	

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Milieu

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde structuuronderdelen/vakken het volgende op:

3.1 Aardrijkskunde in de eerste graad A- en B-stroom

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen van de basisvorming in de A-stroom worden in voldoende mate gerealiseerd. De planmatige spreiding van de inhoud over het schooljaar zorgt voor een evenwichtige behandeling van de thema's. De uitwerking van de aspecten uit de eigen leefomgeving is nog beperkt. De kansen om de realisatie van leerplandoelen te koppelen aan waarnemingen op het terrein en het inoefenen van vaardigheden bij die gelegenheden worden slechts gedeeltelijk benut.
- De ontwikkelingsdoelen worden in de B-stroom in ruime mate nagestreefd. De eigen leefomgeving wordt voldoende verwerkt in de cursus, maar het contact met het terrein blijft beperkt. De implementatie van het vernieuwde leerplan wordt behartigd en aangevuld met eigen accenten.
- Alle lessen vinden plaats in een goed uitgerust vaklokaal, maar het ontbreken van een wandkaart van Europa bemoeilijkt het vlot en duidelijk lokaliseren van plaatsen. De aanwezige ICT-infrastructuur wordt systematisch gebruikt om de lesgang te ondersteunen. De pc-klas wordt enkele keren per jaar benut om klassikaal ICT-opdrachten uit te voeren.
- De leerlingen beschikken over duidelijk studiemateriaal. Men denkt leerplangericht, maar in de A-stroom vormt het leerwerkboek een strikt houvast, waardoor er weinig variatie ontstaat in de gebruikte werkvormen. Voor alle leerlingen wordt op het elektronisch platform ondersteunend studiemateriaal ter beschikking gesteld. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij de evaluatie en kunnen zowel na de toetsen als na de examens rekenen op feedback.
- Er wordt algemeen didactische en vakgebonden nascholing gevolgd en de opgedane inzichten worden in de klassenpraktijk toegepast. Overleg met collega's van aanverwante vakken in de vakwerkgroep leidt tot reflectie en afspraken over algemene pedagogische en didactische aspecten. Deze reflectie wordt mede gevoed door collegiale visitatie. Door het gering aantal vaktitularissen is het vakgebonden overleg beperkt waardoor het ontwikkelen van lesmateriaal niet door een team gedragen wordt. De eigen inzichten met betrekking tot leerplanstudie, het aanwenden van werkvormen en evaluatie worden niet getoetst en de kwaliteitsvolle aspecten kennen geen verdere verspreiding.
- De evaluatie, die gebeurt op basis van toetsen en proefwerken, is valide. De vragen zijn zorgvuldig geformuleerd en de lay-out wordt bewaakt. Door het gebruik van de atlas en bronnenmateriaal worden vaardigheden getoetst. De vragen worden bewust en overwegend terecht gekoppeld aan leerplandoelen waardoor er een goede verhouding tussen kennis en vaardigheden ontstaat. In de meeste gevallen is de puntenverdeling per vraag vermeld. Het niveau van de evaluatie is goed. Reflectie over het antwoordbeeld per vraag wordt nog weinig benut als bron om de eigen lespraktijk bij te sturen en zo de leerwinst te verhogen.

3.2 Aardrijkskunde in de basisoptie Handel

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelstellingen voor het extra uur aardrijkskunde worden in voldoende mate gerealiseerd. De factoren die de kwaliteit ervan beïnvloeden, zijn dezelfde als deze die beschreven zijn in het verslag aardrijkskunde in de basisvorming van de A-stroom.

3.3 TV Handel in het beroepenveld Kantoor en verkoop

Voldoet niet

Motivering

- Het leerplan beoogt de leerlingen spelenderwijs en ongedwongen te laten kennismaken met handelsactiviteiten. Ervaringsgerichte werkvormen en een grote mate van zelfactiviteit van de leerlingen moeten daartoe bijdragen. Het uitvoeren van opdrachten en het stimuleren van de creativiteit hebben voorrang op kennisoverdracht.² Aan deze leerplanvisie wordt in onvoldoende mate tegemoet gekomen.
- Zo pleit het leerplan in de pedagogisch-didactische wenken o.a. voor het regelmatig uitvoeren van enquêtes en het verzamelen en verwerken van gegevens met behulp van ICT. Daarvan worden niet meteen sporen aangetroffen. Ook wil het leerplan dat de leerlingen tijdens de lessen een bezoek brengen aan een kantoor en een winkel. Hieraan zijn een reeks leerplandoelstellingen gekoppeld. De school kan niet aantonen dat deze bezoeken hebben plaatsgevonden, noch dat de overeenkomstige leerplandoelstellingen werden gerealiseerd. Verder legt het leerplan minstens één didactische uitstap op. De leerlingen moeten daarbij zelf de doelstellingen van de uitstap bepalen, de uitstap in samenwerking met de leraar voorbereiden, er verslag over uitbrengen en de uitstap evalueren in functie van de doelstellingen. Omdat er geen uitstap was, werden deze leerplandoelstellingen niet aangeboden. Tot slot eist het leerplan dat de leerlingen aansluitend bij de leerplanthema's een actualiteitsmap aanleggen en erover communiceren. Er worden in dit verband wel enkele documenten aangetroffen, maar zeker niet voldoende om eruit te kunnen besluiten dat dit op regelmatige basis gebeurde.
- Ook uit de evaluatie blijkt een sterke kennisgerichtheid. Zo zijn er per schooljaar twee examens die de verworven kennis en toepassingsvaardigheden in kaart willen brengen. De kennisvragen zijn veelal reproductief van aard, de toepassingsvragen weinig uitdagend. De vraagstelling is gebaseerd op het leerboek in plaats van op het leerplan. Dit heeft tot gevolg dat vooral in het tweede examen heel wat punten toegekend worden aan vragen, die niet beantwoorden aan een leerplandoelstelling. Sommige vragen refereren meermaals naar dezelfde leerplandoelstelling. Over het dagelijks werk wordt viermaal per schooljaar gerapporteerd³. De resultaten steunen vooral op de afname van kennistoetsen. Dat in het cijfer voor dagelijks werk ook gedragsgegevens verrekend worden, reduceert de betrouwbaarheid van deze cijfers als maatstaf van het door de leerlingen bereikte kennis- en vaardigheidsniveau bij het nemen van deliberatiebeslissingen.
- Tijdens de lessen vormt het onderwijsleergesprek de dominante didactische werkvorm. De lessen verlopen taakgericht. Het lesverloop wordt ondersteund door een digitaal bord dat vooral aangewend wordt om de door de leerlingen geformuleerde antwoorden te laten noteren in de daartoe voorziene ruimtes van het leerboek.
- Contacten met collega's van andere scholen die hetzelfde vak geven, zijn er niet. Het ontbreken van deze contacten belemmert de professionele ontwikkeling.

² Leerplan TV Handel, 2006/016, blz.2

³ Vanaf dit schooljaar gebeurt dit vijfmaal.

3.4 PV Praktische oefeningen verzorgingstechnieken, TV Verzorgingstechnieken, PV Praktische oefeningen voeding, TV Voeding in het beroepenveld Verzorging-voeding

Voldoet niet

Motivering

- De visie op het onthaal- en initiatiejaar, de algemene doelstellingen van het beroepsvoorbereidend leerjaar en de fundamentele uitgangspunten van de leerplaninhouden, vinden onvoldoende hun weerslag in de totale benadering van het curriculum. Deze elementen staan, samen met de leerboek- in plaats van de leerplangerichtheid, een adequate leerplanrealisatie in de weg. Bovendien ontbreekt aandacht voor het stroomlijnen van de overgang tussen het vak techniek in 1B en het beroepenveld Verzorging-voeding.
- De lessen sluiten onvoldoende aan bij de vooropgestelde geïntegreerde aanpak van het leerplan. In het lessenrooster en/of in de uitwerking tijdens de lessen worden de onderwerpen niet altijd in een blok van twee aansluitende lestijden aangeboden zoals het leerplan minimaal voorschrijft. Deze versnippering van uren in het lessenrooster bemoeilijkt de geïntegreerde aanpak van het leerplan. Ook de voorziene infrastructuur voor de component verzorging staat volwaardig geïntegreerd werken in de weg.
- De innovatieve aspecten van het leerplan worden niet ten volle aangepakt. De fundamentele uitgangspunten die een volwaardige bijdrage tot de totale persoonlijkheidsvorming beogen, worden nog niet afdoende doorgrond en geïmplementeerd in de lessen. De realisatie van het curriculum wordt aangestuurd door drie leer- en werkboeken die slechts gedeeltelijk bij de leerplandoelen aansluiten. Daardoor worden sommige leerinhouden verder uitgediept dan de leerplandoelstellingen vereisen, waardoor de leerplanrealisatie onder druk komt te staan. Het vereenvoudigd technologisch proces, rode draad doorheen deze handboeken, draagt bij tot het systematisch handelen; dit wordt echter te weinig weerspiegeld in de lessen. Het zelf ontwikkeld cursusmateriaal dat de lacunes dient in te vullen, is onvoldoende adequaat en zorgt vooralsnog niet voor een volledige dekking van de leerstof met de leerplandoelen. Het totale plaatje geeft weer dat sommige leerplanonderdelen niet of te beperkt worden aangeboden aan de leerlingen, getuige ook de (plannings)documenten van vorig schooljaar.
- De verscheidene maaltijdvormen bestrijken in evenwichtige mate de jaarplanning. De stijgende moeilijkheidsgraad van basisprincipes en -technieken en de daarmee gepaard gaande werkorganisatie m.b.t. complexiteit en aantal gerechten maakt echter niet het criterium uit bij de volgordebepaling van de praktijkoefeningen. Doordat de chronologie voorrang krijgt op voorgaande elementen en dus de leerlijnen niet worden gerespecteerd, worden eenvoudigere maaltijdvormen zoals het tussendoortje, het lunchpakket en het avondmaal na het doorgaans complexere middagmaal geëxploreerd.
- Het onderwijsleerproces is slechts gedeeltelijk afgestemd op het concept van het leerplan en is mede de oorzaak van het niet realiseren van leerplandoelstellingen bij de leerlingen. De praktijklessen worden systematisch opgebouwd maar de leerinhouden worden eerder geïsoleerd aangeboden, buiten een technische context en los van het technologisch proces. Er wordt niet consequent aansluiting gezocht bij het planmatig handelen. Het probleemoplossend denken en beredeneerd handelen worden dan ook te beperkt gestimuleerd bij de leerlingen.
Het klasklimaat is taakgericht. Het onderwijsleerproces verloopt goed gestructureerd en is doorspekt met interactieve werkvormen. Het lesgebeuren is leerlinggericht; er wordt doorgaans rekening gehouden met de beginsituatie en ondersteuningsbehoeften van de individuele leerlingen waarbij tegemoet wordt gekomen aan eventuele leerachterstanden. Zo is er ruimschoots oog voor taalondersteuning en -stimulering. Correct taalgebruik geniet dan ook ruime aandacht gedurende het lesverloop. Het onderwijsleergesprek zorgt ervoor dat de inbreng van de leerlingen gewaarborgd is,

maar de aanpak wordt te veel door de lijn van het leerboek en de daaraan gekoppelde invuldidactiek bepaald.

Moderne didactische leermiddelen en voldoende aanschouwelijk materiaal worden ingezet om het onderwijsleerproces te ondersteunen.

- Hoewel de school over voldoende infrastructuur beschikt, wordt de didactische uitrusting van sommige praktijklokalen niet altijd rationeel en efficiënt gebruikt. Voor de component voeding wordt een beroep gedaan op een lokaal met goed ingerichte keukencompartimenten terwijl de functionele kenniselementen in een gewoon klaslokaal worden geëxploreerd. Voor de component verzorging wordt een vaklokaal gebruikt dat niet altijd tegemoet komt aan de materiële vereisten van het leerplan. Het rudimentair faciliteren van deze lessen noodzaakt het invoeren van differentiatie in de praktijkopdrachten, wat een remmend effect heeft op de leerplanrealisatie. Verder is er ICT-infrastructuur beschikbaar in de school zodat ICT-integratie in de lessen vlot kan verlopen.
- Globaal is de evaluatie nog onvoldoende afgestemd op de leerplanvisie en -realisatie. De zogenaamde permanente evaluatie is veeleer nog een gespreide evaluatie die te kennisgericht blijft en waarbij veelal de vaardigheidsdoelen via kennisgerichte vragen geëvalueerd worden. Daardoor verliest de evaluatie aan validiteit. De permanente evaluatie legt immers nog onvoldoende de nadruk op procesevaluatie. De examens voor PV praktische oefeningen sluiten onvoldoende aan bij de behandelde leerplandoelstellingen en bij het leerlingenprofiel. Voor de beoordeling van de praktijk werden recentelijk evaluatie-instrumenten ontwikkeld met objectieve criteria, een verdeelsleutel bij de quotatie en met ruimte voor remediërvorstellen. Deze format biedt in principe een goed uitgangspunt voor een brede en valide evaluatie, maar momenteel sluiten de inhoudelijke criteria en de weging ervan in onvoldoende mate aan bij de leerplandoelen. Leerlingen worden ook aangezet tot zelfevaluatie die vervolgens afgezet wordt tegen een beoordeling door de leerkracht.
- De kleinschaligheid van de school staat gericht vakoverleg in de weg. Overleg op het niveau van de scholengemeenschap werd nog niet geïnitieerd. Het huidig overleg, ingebed in een niet altijd doeltreffende vakoverschrijdende werking, is vooral gericht op het maken van praktische afspraken en is nog te beperkt doordrongen van kwaliteitszorg. Het leren van elkaar, o.a. door wederzijdse reflectie met het oog op het bijsturen van het eigen handelen, maakt nog onvoldoende deel uit van de cultuur van de vakgroep. Vakgerichte nascholing is eerder fragmentarisch en speelt te weinig in op de meest prioritaire noden.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- De leerlingen die in deze middenschool instromen, hebben meestal een vervolgtraject in het KTA op dezelfde campus in het verschiët en kampen vaak in hun eerdere schoolloopbaan reeds met tegenvallende resultaten. Samen met de socio-economische achtergrond van de instromers zorgt dit voor duidelijke noden. Preventie

en remediëring van leer- en ontwikkelingsachterstanden is dan ook een bewust gekozen thema in de Gelijke Onderwijskansen-werking (GOK).

- Wegens gebrek aan voldoening over het resultaat ervan, gebruikt de school niet langer screeningsinstrumenten om de instromers in kaart te brengen, maar wacht ze de toetsresultaten van de verschillende vakken af om gericht te remediëren. Alle remediëringsinitiatieven worden zorgvuldig geregistreerd en bij het toekennen van B- en C-attesten gebruikt als onderbouwing.
- Leerlingen met geattesteerde leer- en ontwikkelingsstoornissen genieten van stimulerende, compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen die in een handelingsplan worden vastgelegd. De leraren respecteren de uitvoering ervan. Het geïntegreerd onderwijs zit ingebed in het geheel van de leerlingenbegeleiding.
- De toename van het aantal GOK-uren vanaf dit schooljaar zorgt voor een uitbreiding van de structurele initiatieven die genomen worden. Naast de dagelijkse huiswerkklas, is er vanaf dit schooljaar ook extra-ondersteuning voor Nederlands en is er in het eerste leerjaar A een lesuur huiswerkbegeleiding in het lesrooster opgenomen. Studenten uit de hogeschool treden op als buddy voor een aantal leerlingen.
- Vanaf dit schooljaar is er een nieuwe invulling van het keuzegedeelte in de lessentabel van 1A waarbij een lesuur 'Interactief leren' is ingevoerd. Inhoudelijk worden ICT-vaardigheden aangeleerd zodat alle leerlingen kunnen gebruik maken van het leerplatform en basissoftware kunnen hanteren zodat dit geen bezorgdheid meer hoeft te zijn van individuele leraren.
- De school is zich bewust van de noodzaak van een goed leef- en leerklimaat om de leerplandoelen te realiseren. Ze biedt de leraren tips om dit te bewerkstelligen en maakt duidelijke regels om dit bij de leerlingen af te dwingen. De naleving en eventuele sanctionering van ongepast gedrag worden vrij strikt opgevolgd. Deze sfeer vertraagt het bijsturen van de lespraktijk om preventief leerproblemen te vermijden en zo de creatie van nodige remediëring te reduceren. De gebruikte leervormen en het tempo van de lesgang worden weinig afgestemd op de noden van de individuele leerlingen. De verklaring voor tegenvallende resultaten wordt vaak automatisch bij de leerling gelegd zonder een balans op te maken tussen de klassenpraktijk en het leerlingenprofiel. De visie en de expertise binnen de school met betrekking tot leeractieve werkvormen is daardoor beperkt. De acties met betrekking tot leerbegeleiding blijven dan ook overwegend curatief.
- Nascholing door leden van het schoolteam om de professionaliteit betreffende leerbegeleiding te verhogen is zeer beperkt. Op schoolniveau heeft reflectie geleid tot de recente invoering van nieuwe initiatieven. Het ontbreekt nog aan een strategie om de effecten van de leerbegeleiding te meten, te evalueren en bij te sturen.

4.1.2 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling.

Motivering

- De school heeft geen uitgeschreven visie op evaluatie uitgewerkt. In het schoolreglement wordt de aandacht wel gevestigd op het belang van evaluatie voor remediëring en oriëntering. In het recentelijk herwerkt 'Wegwijs op onze school' voor (nieuwe) leraren verwijst men zowel voor de frequentie als voor de inhoud van de evaluatie naar de leerplannen. De mededeling in het schoolreglement dat de school streeft naar een gewicht van zestig procent voor de vaardigheden in de totale evaluatie spoort evenwel niet automatisch met de verwachtingen in de leerplannen.
- De school kiest voor evaluatie op basis van dagelijks werk en slechts twee proefwerkperiodes. Vanaf dit schooljaar neemt de school initiatieven om bij de evaluatie in de B-stroom de wenk in de leerplannen te volgen dat een brede en permanente evaluatie goed aansluit bij de heterogeniteit van de doelgroep. Voor

enkele vakken schakelt men dan ook over van een systeem met dagelijks werk en twee examenperiodes naar permanente evaluatie.

- Het verplicht gebruik van een proefwerkfiche met koppeling van de vragen aan leerplandoelen en het inventariseren van de verhouding kennis/vaardigheden ondersteunt het leerplangericht evalueren. In de praktijk blijkt dat niet alle leraren even vaardig zijn in het afstemmen van de vragen op de leerplandoelen, zowel inhoudelijk als wat betreft het onderscheid tussen het toetsen van kennis en vaardigheden. Sommige fiches leveren dan ook een schijnbeeld op van de werkelijkheid. Bovendien beïnvloedt het meenemen van algemene attitudes in de quotering in een aantal gevallen onterecht de resultaten van de leerlingen.
- Er is een duidelijke communicatie van de afzonderlijke toetsresultaten via de schoolagenda en van samenvattende cijfers per vak via de rapporten dagelijks werk. Het aantal rapporten dagelijks werk is vanaf dit schooljaar opgetrokken tot vijf, waardoor het tijdstip van uitreiking beter aansluit bij de proefwerkperiodes.
- Bij elk rapport dagelijks werk hoort een attituderapport. Bij twee ervan wordt de zelfevaluatie door de leerling naast de scores geplaatst die uit de klassenraad voortvloeien.
- Op basis van de evaluatieresultaten wordt in leerbegeleiding voorzien. Alle initiatieven worden geregistreerd en bij de motivering van B- en C-attesten wordt ernaar verwezen. Terugkoppeling van evaluatieresultaten om het onderwijs- en leerproces bij te sturen is nog niet ingeburgerd.
- De attestering gebeurt leerlinggericht. De resultaten in het vervolgonderwijs worden verzameld, maar leiden enkel tot een globale reflectie en minder tot gericht onderzoek naar verbeterpunten in de eigen onderwijs-, evaluatie- en attesteringspraktijk.
- De evaluatiepraktijk is volop in ontwikkeling. Het houvast is echter beperkt wegens het ontbreken van gerichte professionalisering. De visie en aanwezige expertise zijn daardoor vakgroep- en leraarafhankelijk. De recentelijk ingevoerde wijzigingen zijn nog niet in alle documenten opgenomen waardoor het streefdoel, de te volgen weg en de gelijkgerichtheid nog onduidelijk blijft.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school wil dat elke leerling zich bij haar thuis voelt. De zorg voor de leerlingen is dan ook een centraal aandachtspunt. Dit uit zich o.a. in de slagzin 'Kies voor zorg, krijg kwaliteit'. De school stelt zich open voor alle leerlingen en ondersteunt leerlingen met leerproblemen. Maar uit eigen onderzoek blijkt dat de motivatie, het welbevinden en het zelfvertrouwen van de leerlingen eerder laag scoren. Dit heeft de school er recentelijk toe aangezet haar visie te herdenken. Zo wordt het welbevinden van leerlingen en personeel nu ook beschouwd als een kernelement van de schoolvisie. Maar in documenten als het schoolwerkplan worden van de nieuwe accenten nog geen sporen aangetroffen. Ook is de schoolvisie nog niet geconcretiseerd in doelstellingen op korte en lange termijn.
- Vroeger verliep de communicatie van de schoolleiding met het personeel eerder stroef. De schoolleiding slaagde er maar moeizaam in betrokkenheid te creëren en een draagvlak voor de genomen beslissingen te bewerkstelligen. Personeel en schoolleiding hebben vorig jaar ingezien dat ze er belang bij hebben eendrachtig samen te werken. Dit resulteerde in de totstandkoming van een aantal werkgroepen, waarbij het personeel vanuit een bottom-up benadering beleidsvoorstellen formuleert en die verder uitwerkt.
- De personeelsleden zijn via de vakgroepvoorzitters vertegenwoordigd in het pedagogisch college. Dit fungeert als adviesorgaan i.v.m. pedagogische aangelegenheden. In de praktijk speelt dit orgaan een eerder bescheiden rol bij de besluitvorming. De vergaderfrequentie ligt laag. Bovendien missen de geagendeerde

punten beleidsrelevantie. De schoolleiding heeft zich nu voorgenomen om dit orgaan te laten uitgroeien tot een volwaardig participatie- en besluitvormingsorgaan. In de school is ook een leerlingenraad actief. Vorig jaar vergaderde die slechts sporadisch. Dit schooljaar zal de leerlingenraad gereactiveerd worden. Een ouderraad is er niet. De ouders zijn wel vertegenwoordigd in de schoolraad.

- Ook op het vlak van kwaliteitszorg staat de school eerder aan het begin van een ontwikkelingstraject. Er worden weliswaar gegevens verzameld, maar die worden nog niet geanalyseerd en geëvalueerd met het oog op mogelijke bijstellingen. Ook worden de vakgroepen nog niet centraal aangestuurd. Functionerings- en evaluatiegesprekken zullen dit schooljaar voor het eerst plaatsvinden. Verder zal het talenbeleid, dat op de achtergrond verzeild was, dit schooljaar nieuwe impulsen krijgen. Vorig schooljaar is een werkgroep kwaliteitszorg opgestart. Die heeft alvast een eerste reeks initiatieven genomen, die een kwaliteitsverhogend effect hebben. Maar een planmatige aanpak waarbij de verschillende fasen van de kwaliteitscirkel doorlopen worden, is er nog niet.⁴

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De betrokkenheid van het schoolteam.
- Het leer- en leefklimaat.
- De zorg voor de leerlingen.
- De uitrusting van de meeste leslokalen in de nieuwbouw.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De ontwikkelingen om het onderwijs af te stemmen op het leerlingenprofiel en de leerplaneisen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het gebruik van leeractieve werkvormen.
- De evaluatiepraktijk.
- De aansturing van de vakgroepen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het ontwikkelen van één gedragen schoolvisie en het vertalen ervan in doelstellingen op korte en lange termijn.
- De planmatige uitbouw van de kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerplanrealisatie voor TV Handel in het beroepenveld Kantoor en verkoop.
- De leerplanrealisatie voor PV Praktische oefeningen verzorgingstechnieken, TV Verzorgingstechnieken, PV Praktische oefeningen voeding en TV Voeding in het beroepenveld Verzorging-voeding.

⁴ In de kwaliteitscirkel worden doorgaans vier fasen onderscheiden: de ontwikkeling van een verbeterpunt, de uitvoering, de evaluatie en de bijsturing.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	Haarzorg - Verzorging-voeding		De technische en praktijkvakken van het beroepenveld Verzorging-voeding
Graad 1	Kantoor en verkoop - Verzorging-voeding		Het vak handel - De technische en praktijkvakken van het beroepenveld Verzorging-voeding

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 oktober 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Luc Mondelaers

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Jan Ruijgers